

Virágorpótlás

Magyarországon 2008 tavaszától forgalmazzák a természetes, növényi összetevőkből álló Feedbee virágorpótlót. A forgalmazó Vernalis Bt. a kezdetektől fontosnak tartja e fehérjepótló használatával kapcsolatos tapasztalatok, eredmények nyomon követését. Mindezek összegzése – főleg az első években – nagy segítséget jelentett a Feedbee alkalmazási, elkészítési tanácsainak kidolgozásában. Az alábbiakban négy magyar méhésztapasztalatának közzétételével szeretnénk reális képet nyújtani e termék használatának előnyeiről.

Kockázatmentes március

Nyolcvan méhcsaládból álló méhészetem a Bács-Kiskun megyei, Miske községben található. Jelenleg 2009 óta használom a Feedbee-t. Korábban a legtöbb évben nem serkentettem, csak gyümölcsvirágzás környékén felvilláztam a tavalyról megmaradt fedett mézes lépeket, és azokat kiegyenlítettem a családok között. Sajnos sokszor előfordult, hogy néhány családon nem segített az élelem-kiegyenlítés, mert különböző okok miatt elpusztultak. A megmaradt méhcsaládok tél végére, tavasz elejére – a bőséges élelem ellenére – alaposan legatyaósdok. Még a méhszúrásuk sem olyan fájdalmas a megcsappant zsírtestük miatt. Hiába az első tavaszi virágözön, ha nincs elég kondíciója a méhcsaládnak.

Ezért szükséges a kora tavaszi fehérje-utánpótlás.

Még egy további előnye van a Feedbee-nek. Az utóbbi években az érezhető éghajlatváltozás következtében, a mézelőszezon leszűkült az akácig. A napraforgómézet is lassan elfelejtjük az önporzó fajták teljes elterjedése miatt. Így fontos mézelőteltési szerepe lett a repcének. A Feedbee-vel képesek vagyunk már a repce elejére termelővé varázsolni a családjainkat.

Tavaszi minimális serkentést adok, ami a rajzás megakadályozása miatt optimálisnak tűnik. Február utolsó, vagy március első hetében adom be a Feedbee-lepényeket, amikor az időjárás kedvező. Ezek 65 dkg-os csomagok, 50% Feedbee-tartalommal. A Feedbee fogyasztásához fontos, feltétlen szükséges a kaptáron belüli meleg és a

A mézhozam családonként

Megnevezés	Feedbee-vel etetett	Kontroll
Tavaszi gyümölcsfák	8 kg	6 kg
Repcé	15 kg	8 kg
Akác	időjárás miatt értékelhető mézhozam nem volt	
Napraforgó	12 kg	8 kg

víz, vagy a nektárt pótló híg szirup. Ha ezek a körülmények adóttak, akkor szívesen elhordják a méhek a Feedbee-t.

Márciusban lehet kint akár milyen időjárás, a Feedbee-vel etetett családoknál az anyának rendkívüli petézési kedve van. Nem szívesen írok fias keretszámokat, mert az nagy részben a betelelt népességtől, és az anya képességétől függ és a fiasítás kiterjedése is sokkal nagyobb keretként, így az összehasonlítás pontatlan lenne a kontrollal. Úgy tapasztaltam, hogy márciusban 1,5-2 szeres a fejlődés nagysága, a kontroll családokhoz képest.

Nem azért serkentek, hogy a gigantikus családok kirajozzanak, hanem hogy a szeszélyes márciusi időjárást kockázatmentessé tegyem. Elérem azt, hogy a tavalyi dolgozó méhek a jöltápláltság miatt egy héttel tovább éljenek, és így az április eleji nemzedékváltáskor ne torpanjon meg a család. Már repcevirágzás elején termelő családok vannak, akác előtt csapolni kell a családokat. Így a szaporítás már akác előtt megoldott, a szaporulatból a napraforgóra termelő család lesz.

Bajusz Péter
Miske

Tökéletes családok akácra

12 családdal méhészkedem a Veszprém megyei Herenden. Alacsonykeretes „sztirol” rako-dókaptárokat használok. 2010 kora tavaszán használtam először Feedbee-t. Méhállományom felénél, 6 családnál alkalmaztam. A Feedbee-t (3 kg-ot) a barátomtól kaptam, azzal, hogy mindenképpen próbáljam ki, mert nagyon jó. A teljes 3 kg-os mennyiséget felhasználtam a tél végi/tavaszi serkentés során. A Feedbee-t puha lepényként a gyártó által javasolt

módon készítettem el. Az első adagot február 19-én tettem be. A fogyasztás nehezen indult meg, és ezt követően is vontatott volt. Szerintem a lepény túl száraz volt. A második és a harmadik adag esetében az adagok arányán - más méhészek javaslatának megfelelően - módosítottam. Ekkor 1 kg Feedbee-hez 1,2 kg porcukrot, 0,3 liter vizet + 0,3 kg cukorból készült szirupot és 0,2 kg híg mézet adtam. Az elkészített „masszát” egy éjszakát pihenttettem, majd hat részre osztottam és műanyag zacskókba helyeztem. A zacskók egyik felén 2 db 2 cm széles csíkot vágtam a lepény teljes hosszán, majd közvetlenül a keretekre helyeztem, így nem folyt a méhekre. Az első lepényhez képest a hordás is gyorsabb volt, nyilván ehhez hozzájárult, hogy a lepény ízét a méhek megszokták, valamint a lepénybe került méz is jótékony hatással volt az elhordásra. A három, egyenként 160 gramm Feedbee-t tartalmazó lepényt másfél hónap alatt helyeztem be, kéthetente. A serkentés megkezdését követően – február legvégétől – a belső itatást megkezdtem.

A másik hat kontroll családnál a szokásos lepénnyel indítottam, megegyező időben. Az összes család megfelelő kondícióban, egészségesen, „atka-mentesen” (tudva, hogy 100%-os eredmény nincs), megfelelő méhállománnyal került beteleltetésre. A Feedbee-vel kezelt állomány a tavaszi vizsgálatok során mindig 10-15%-al több fiasítással rendelkezett, mind a nyílt, mind a zárt fiasítás tekintetében. Megfigyelésem szerint a Feedbee-vel kezelt családok korábban kezdték meg a napi repülést és a kaptárok előtt erősebb mozgást figyeltem meg.

Egyszerűen fogalmazva, a Feedbee hátránya tulajdonképpen a Feedbee előnye, kedvező

Piacozó és vásároló méhészek, figyelem!

Itt a tavaszi szezon!

A mézfogyasztók, mézvásárlók közt is egyre kedveltebb „mézpumpa” kedvezményes áron beszerezhető, amíg a készlet tart! Mézpumpa + fém, méhsejtmintás tető a pumpafurattal + pumpatoldalék: 400 Ft/db. 20 darab vásárlása esetén 10% engedmény! 50 darab vásárlása felett további kedvezmény! Megrendelhető a (+36)-1-291-9077 számon.

Az ár a postai szállítási költségét nem tartalmazza!
Előre a korszerűbb, praktikus mézadagolásért!
Segítsük, hogy fogyassza a fogyasztó!

FOTÓ: TÓTH PÉTER

tulajdonsága, nevezetesen a családok erősítése, roborálása, a fiasítási intenzitás növelése és ebből következően a rajzási hajlam erősítése. Nálam a családok a repce első harmadára rajzani készültek, ezt csapolással, majd műlépes tűzdeléssel előztem meg. Ezt elensúlyozta, hogy a kivett keretekkel a gyengébb, Feedbee-vel nem kezelt családokat megerősítettem, így akárcra tökéletes családok álltak rendelkezésemre.

Dr. Varga Norbert
Veszprém

Mindenkinek ajánlom

A Feedbee méhtakarmányt 2009-ben használtam először méheim tavaszi serkentésére. Március elején raktam be a 0,5 kg-os lepényt, amit magam készítettem az ajánlott módon. Porcukorral fele-fele arányban kevertem össze, először szárazon, majd vízzel kiegészítve, összegyúrtam, aztán uzsonnás zacskókba csomagoltam. A zacskót egyik oldalán felvágva és a felvágott föliát kihajtva a keretekre borítottam.

Magam is meglepődtem, hogy a családok milyen gyorsan rákaptak és elkezdtek hordani. Természetesen az erősebb családok gyorsabban, mint a kevésbé jók. Két hét múlva láttam, hogy a fiasítás mennyisége jelentősen megnőtt. Március végére a népesség a 10 Hunor keretes kap-

tárban már a két szélső lépíg ért, ezért azok helyére 2 db műlépet raktam, amit szinte azonnal elkezdtek építeni. Ezek voltak az eladásra szánt családjaim. A termelő családok 12 keretes Hunor konténerben szintén ilyen jól fejlődtek. Az eladásra szántakat a repcevirágzás közepén már el kellett szállítania a vevőnek, mert attól tartottunk, hogy megrajzanak a családok. Faltól-falig takarták a lépeket, a műlépek ki voltak építve, és 6-7 kereten volt fiasítás. Sőt, sajnos már bepetezett anyabölcsőt is találtunk. Azok a családok, amelyek legyengültek a tél folyamán, csak a repce végére érték el a többiek fejlettségi szintjét, így azokat is el tudtam adni.

A vevőm a nyáron jelezte, hogy nagyon elégedett volt a családokkal, és újabb vásárlási szándékát is bejelentette. A termelő családjaim rekordhozamot produkáltak mind a repcén, mind az akácon. Méhegészségügyi felelősként területemen ajánlottam a méhészeknek a vizsgálatok alkalmával. Néha-nyan ki is próbálták az elmúlt évben, és megerősítették kedvező tapasztalataimat. A 2010-es év is hasonlóan alakult a fejlődést és a családok eladását illetően, csak az akáchozámot rontotta el az időjárás. Az OMME Balatonlellel Szervezetében – ahová tartozom – elmondtam kedvező tapasztalataimat. Mindenki csak ajánlani tudom

Népesség és fiasítás Hunor kaptárakban

Csoport	Induló átlagos népesség március 1-jén (léputca)	Átl. népesség május 1-jén (léputca)	Átl. fiasítás május 1-jén (keret)
1. kontroll	6	8	6
2. 1 kg Feedbee lepény	6	10	7,5
3. 1/2 kg Feedbee lepény	6	14	10
4. 20 dkg Feedbee lepény	6	15	13

ezt a jó virágporpótlót, mert rossz időjárás esetén is fennmarad a fiasítás növekedése.

Stadler László
Fonyód

Áthidalták a virágporhiányt

A 2009. évi tavasz – a hosszúra nyúlt tél után – igen rövid ideig tartott. Március 31-én még téli jellegű volt az időjárás, majd április 6-ára nyári idő köszöntött be, amely állandósult. Ennek következtében a tavaszi virágok 30 nap alatt kinyíltak és az akác korábban, május 8-án virágba borult. A méhcsaládok saját erőből nem tudtak felfejlődni. Ez év tavaszán négy csoportra osztva fejlesztettük állományunkat.

Első csoport (kontroll-csoport, 100 család): nem kapott semmilyen serkentést. Az első tavaszi virágpor március 3. dekádjában jelent meg, áprilisban rendszeresen gyűjtötték. A méhcsaládok május 8-án fejlődésük 50%-ánál voltak. Akácvirágzás közepén, május 10-15. között kérték a méz kamrát.

Második csoport (70 méhcsalád): március 1-én kapott 1 kg Feedbee lepényt. A márciusi hideg éjszakák következtében elhordása vontatott volt, szélei megkérgesedtek. A felhasznált lepény hatására a méhcsaládok május elsején 1 fiókosak voltak, 7-8 keretfiasítással. Akácvirágzáskor egységesen méz kamrával rendelkeztek.

Harmadik csoport (100 méhcsalád): március elsején kaptak 0,5 kg-ot, majd március 17-én újabb 0,5 kg-os lepényt. Az így beadottak nem kérgesedtek meg, teljes egészében felhasználták. Akácvirágzás kezdetén a méh-

családok 10 keretfiasítással és 14 léputca méhvel rendelkeztek.

Negyedik csoport (50 méhcsalád): március 1-én, 6-án, 15-én, 21-én és ezt követően 3 naponként április 10-ig 20 dkg-os lepényt kaptak, frissen előállítva. Összesen 8 alkalommal adtam nekik a 20 dkg-os lepényből. Ezek a méhcsaládok akácvirágzás kezdetén 12-14 keretfiasítással rendelkeztek és miután nem korlátoztuk őket, a fiasítás lendülete az akácvirágzás alatt is megmaradt. Akácvirágzás végére ezek a méhcsaládok 20 és 25 keretre bővültek, kiépítettek átlagosan 15-20 műlépet, amiket az anya bepetezett vagy nektárral töltöttek meg.

Méhészetünkben 2009 tavaszán, az etetés kezdetén – a különböző csoportokban – a méhcsaládok erőssége 5-7 léputca között változott. Méhészetünkben kizárólag Hunor rakodó kaptárokat alkalmazunk.

A lepény gyártásánál a következő keverési arányokat alkalmaztuk: 1,5 kg Feedbee + 1 kg porcukor + telített cukoroldat (forró vízzel feloldott cukor). A lepény állaga olyan sűrű massa, amely asztalra kiterítve megőrzi alakját – nem folyik.

Méhészetünk élőhelyén évről évre jelentkező tavaszi virágporhiányt a Feedbee jól áthidalta, a méhcsaládok fejlődése jó volt. A lepény csomagolásánál gondoskodunk arról, hogy légmentesen záródjon a tasak és csak a méhek számára megnyitott résen kapjon levegőt. Tapasztalatunk alapján az így beadott lepény veszteség nélkül hasznosult. A lepényt a következő termelési évben is alkalmazni fogjuk.

Bánka István
Nagyfüged